

Waar haal ik de tijd vandaan?

Hoe organiseer ik mijn buitenlessen?

Hoe houd ik overzicht over mijn leerlingen?

Hoe kom ik aan buitenlesmaterialen?

Help, het waait altijd...

tips

VOOR HET GEVEN VAN BUITENLESSEN

AANLEIDING

Op 11 maart 2019 kwam een groep leerkrachten bij elkaar om over de bezwaren en oplossingen bij het geven van buitenlessen na te denken. Een aantal tips en voorbeelden die zij met collega's in het land willen delen zijn hier verzameld!

WAAR HAAL IK DE TIJD VANDAAN?

“Ik vind het belangrijk dat de leerdoelen ook gehaald worden. Dus ik kijk naar de doelen die we op dat moment behandelen en zoek daar dan de spellen bij.”

Leerkracht groep 4 - KC Anne Frank - Meppel

VERVANG EEN BINNENLES

In 6 stappen heb je een binnenles vervangen voor een buitenles. In een half uur heb je met dit stappenplan veel ideeën voor een buitenles, waarmee je kunt experimenteren.

STAP 1: Kies een les uit je methodeboek

Wereld in getallen, groep 5, blok 2, week 1, les 1

STAP 2: Wat is het doel van de les?

Lesdoel leerkrachten: Getallen t/m 1000 lokaliseren en ordenen. Aangeven tussen welke honderdtallen een getal ligt.

Lesdoel leerlingen: Je leert tussen welke honderdtallen een getal ligt.

STAP 3: Hoe kan ik zitten vervangen door bewegen?

- Springen
- Lopen
- Rennen
- Hinkelen
- Gooien

STAP 4: Hoe vervang ik het lokaal door de schoolomgeving?

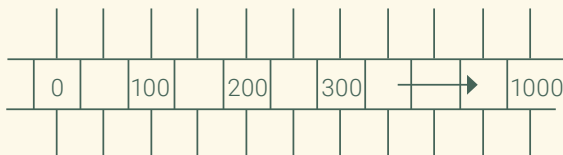
- Tegels op het plein
- Hek of muur

STAP 5: Welke ideeën heb ik na stap 3 & 4?

- Hinkelen naar het juiste vak waar het getal tussen ligt.
- Een getallenlijn aan de waslijn, waar de getallen worden opgehangen.
- Springen naar het juiste punt op een getallenlijn.
- Iedereen krijgt een getal en gaat met de klas op de juiste volgorde staan.
- Verspreid over het plein zijn intervallen aangegeven en daar rennen de kinderen met een getalkaartje naartoe.
- Met de bal gooien op het juiste punt op een getallenlijn.

STAP 6: Welke 3 ideeën ga je uitproberen in de praktijk?

1) Laat de leerlingen in duo's een getallenlijn met 100-tallen tekenen op stoeptegels, met 1 tegel tussenruimte. Laat duo's verspreid over de ruimte getallenlijnen tekenen. Tip: vinden ze het lastig: teken dan zelf een voorbeeld.

Maak (samen met leerlingen) een bak met kaartjes met willekeurige getallen tussen 0 en 1000. Zet de bak op een centrale plek, vanaf hier starten alle groepjes.

Ze pakken een kaartje, rennen daarmee naar het begin van de getallenlijn. Dan springen ze naar de tegel tussen de juiste honderdtallen. De tweede leerling controleert of het juist is. Het kaartje gaat rennend mee terug naar de bak en wordt daarin gedaan. Vervolgens pakt de tweede leerling een kaartje en herhaalt deze oefening.

2) Teken (samen met leerlingen) een hinkelbaan met alle intervallen van de honderdtallen.

Teken voldoende hinkelbanen voor het aantal groepjes dat gaat hinkelen.

Maak (samen met leerlingen) een bak met kaartjes met willekeurige getallen tussen 0 en 1000. Zet de bak op een centrale plek, vanaf hier starten alle groepjes.

Ze pakken een kaartje, rennen daarmee naar het begin van de hinkelbaan. Ze gooien een steentje op het juiste vak. Dan hinkelen ze over de hinkelbaan t/m einde, waarbij ze het vak met het steentje overslaan, en dan weer terug, waarbij ook het vak met het steentje wordt overgeslagen. De tweede leerling controleert of het juist is.

Het kaartje gaat rennend mee terug naar de bak en wordt daarin gedaan. Vervolgens pakt de tweede leerling een kaartje en herhaalt deze oefening.

3) Teken (samen met leerlingen) een getallenlijn op een muur met voldoende tussenruimte tussen de honderdtallen. Teken ook een lijn op 2 – 3 meter afstand van de muur (of zo ver als de leerlingen in de klas kunnen gooien).

Maak (samen met leerlingen) een bak met kaartjes met willekeurige getallen tussen 0 en 1000. Zet de bak op een centrale plek, vanaf hier starten alle groepjes.

Ze pakken een kaartje, rennen daarmee naar de muur. Dan gooien ze met een bal op de juiste plek tussen de honderdtallen. De tweede leerling controleert of het juist is.

Het kaartje gaat rennend mee terug naar de bak en wordt daarin gedaan. Vervolgens pakt de tweede leerling een kaartje en herhaalt deze oefening.

ZOEK EEN BUITENLESMAATJE

Spreek regelmatig af met je maatje om lesideeën te bedenken en ervaringen te bespreken, wat goed ging en wat minder goed. Tijdens een studiedag, teammoment of bouwvergadering in workshop/circuit collega's informeren en motiveren door ze te laten doen wat de kinderen doen bij een buitenles. In interne nieuwsbrief af te toe een les zetten om collega's op ideeën te brengen. Praat ook in de wandelgangen veel en vaak over buitenlessen, in de pauze, voor schooltijd, na schooltijd.

BETREK LEERLINGEN IN DE VOORBEREIDING VAN DE LES

Laat ze buiten spullen klaar zetten, vooraf meehelpen met het lamineren van papier en opruimen van de spullen. Waarschijnlijk hebben leerlingen binnen ook al taken om mee te helpen, laat deze leerlingen dan ook buiten een taak doen.

Leerlingen mogen alleen op de grond en niet op speeltoestellen. Er mag één leerling tegelijk naar het toilet, deze neemt dan de bad/wc-eend mee. Spreek ook af welk toilet er dan gebruikt wordt door de leerlingen. Het vast signaal om stil te zijn kun je net als binnen ook buiten gebruiken.

VERZAMEL MET JE TEAM VOORBEELD LESSEN

Maak een verzamelmap, digitaal of in de teamkamer met alle lessen die jij en je collega's weleens geven. Dat scheelt veel in de voorbereidingstijd en over een aantal jaar heb je een flinke verzameling opgebouwd.

“Ik heb de uitleg nu gegeven in ons buitenlokaal, maar je ziet dat sommige kinderen dan minder opletten dan binnen. De één kan precies navertellen wat de bedoeling is en de ander heeft er niks van meegekregen. Toch zou ik de uitleg de volgende keer niet binnen geven, dat is ook gewoon een kwestie van een paar keer doen.”

Leerkracht groep 7 - Bavinckschool - Vlaardingen

HOE ORGANISEER IK MIJN BUITENLESSEN?

NEEM BUITENLES OP IN JE ROOSTER

Maak met het team afspraken over wanneer het schoolplein gebruikt kan worden voor lessen, bv als de aangrenzende klas naar gym is. Per week kan dan een andere groep zich op het rooster inschrijven. Het gaat er vooral om dat andere klassen geen overlast hebben als jij een buitenles geeft. Maak bijvoorbeeld afspraken over het dicht doen van gordijnen of zonwering.

HOE HOUD IK OVERZICHT OVER MIJN LEERLINGEN?

ZICHT OP DE LEERLINGEN

Als je zelf de leerlingen kunt zien, kunnen ze jou ook zien. Zorg er dus voor dat je zelf op een centrale plek bent als je een buitenles geeft.

MAAK EEN BUDDY SYSTEEM VAN LEERLINGEN

Zo kunnen ze onderling checken of iedereen op het afgesproken moment weer aanwezig is. Leerling A checkt of leerling B er is, leerling B checkt of leerling C er is en leerling Z checkt leerling A. Je kunt hiervoor de namenlijst op alfabet gebruiken.

REGELS BIJ BUITENLESSEN ZIJN HET ZELFDE ALS BINNEN, MET VARIATIES EN AANVULLINGEN

Maak samen met de leerlingen de regels voor buiten, zodat zij ook eigenaar zijn van deze regels. Een vaste verzamelplaats op het plein bij aanvang van de les, bij het fluitsignaal daar verzamelen. Je kunt eventueel ook met stoepkrijt of pionnen deze ruimte aangeven.

MAAK GEBRUIK VAN VASTE GROEPJES

Bijvoorbeeld de groepjes waarin de leerlingen in de klas ook samen zitten of samenwerken.

PASSENDE OPBOUW VAN DE LES

Bijvoorbeeld: uitleg binnen, kern van de les buiten, evaluatie binnen. Of als de uitleg niet binnen kan, buiten een vaste plek afspreken waar de uitleg gegeven wordt en de leerlingen weer wijzen op de regels die gelden.

- Touw
- Fluitje
- Gelamineerde leskaarten
- Fiches
- Linten (om groepjes in te delen)
- Bakken of emmers om bv kaartjes in te doen

SLUIT ELKE BUITENLES AF MET EEN REFLECTIEMOMENT

Reflecteer kort met de leerlingen op hoe de buitenles ging. Het nabespreken met leerlingen is zeker in het begin belangrijk, omdat het voor iedereen nog wennen is. Wat ging er goed? Wat kan er beter? Wat kunnen de leerlingen daar zelf aan doen?

MATERIALEN ZIE JE MINDER VAAK GEBRUIKT KUN JE OP SCHOOLNIVEAU BEWAREN

Materialen die minder vaak gebruikt worden bij buitenlessen:

- Loepotjes
- Schepnetten
- Cijfer- en lettermatjes
- Meetlinten

HOE KOM IK AAN BUITENLES-MATERIALEN?

“Een buitenles kost de eerste keer wat meer voorbereidingstijd, maar daarna is het makkelijk. Ook andere groepen kunnen de geplastificeerde blaadjes met spellingscategorien gebruiken.”

Leerkracht groep 5 - Daltonschool De Uitkijk Baarn

ZET IN JE EIGEN KLAS EEN KIST MET BUITENLESMATERIALEN NEER

Zo heb je altijd de basismaterialen bij de hand en is er eigenaarschap over de materialen, omdat het bij jou klas hoort.

Materialen die vaak gebruikt worden bij buitenlessen:

- Klemborden en/of whiteboarden
- Whiteboardstiften
- Stoepkrijt
- Pionnen
- Hoepels
- Bal
- Pittenzakjes
- (Grote) dobbelsteen

HELP, HET WAAIT ALTIJD...

LAMINEREN

Lamineer papier waarop niet hoeft te worden geschreven, moet er wel op worden geschreven dan kun je daarvoor dunne whiteboardstiften gebruiken.

LEG GEWICHT OP PAPIER

Verzamel objecten die massa hebben om op papier te leggen: pittenzakjes, steentjes of houten blokken.

GEBRUIK KLEMBORDEN OM PAPIER IN VAST TE KLEMMEN

Deze kan je ook heel makkelijk zelf maken. Pak stevig karton of een plank met een postelastiek en je hebt al een klembord. Je kunt ook whiteboarden gebruiken, ook die zijn eenvoudig te maken door zelfklevend whiteboardfolie op karton te plakken of een wit vel te lamineren en daar op te schrijven met whiteboard stiften. Er zijn ook dunne whiteboardstiften te koop, dat is makkelijker om mee te schrijven.